

ЛЮБОГОРОЇС

ИЛИ

ПОВОСМѢСЛЧНО

ОПИСАНІС.

ТОМ. 2.

СЕНТЯБРІЙ 1846.

ЧИСЛО 21.

Испытайте писанія, въ нихже ко обращете
животъ вѣнши, и сокровище неизъерпаемо.

ОМІРНА.

Въ Печатницѣ Л. Даміанова.

1846.

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

ЛЮБОДОЛІВ

ИЛИ

ПОВСМѢТЛИВОЕ СЛІСАНІЕ

СЕНТЯБРІИ 1846.]

[ЧИСЛО 21

СОКРАТОВО ГОВѢТОВАНІЕ.

(Продолженіе отъ 82 стр.)

Предготовьвай и показывай себеси чуждешу да имашу повече неща призлишны, но бжди благодарену да имашу средственны; за да се покажешу чуждешу и предпочитайшю правду, не за невозможность, но за снисхожденіе и милость. Повече съ радость да приймашю, сир. повече да предпочитайшю праведно убожество (сиромашество), нежели богатство неправедно; защото правду е толькы да предпочтенна отъ иманства, колькы то тѣло саму на животу челоуѣческой спомогатю и польузуватю го, а правду и по смерти слава и похвала на челоуѣка остава; богатство може да иматю и зли и добри челоуѣцы, а правду не е возможно зли да иматю. Не поревнуйвай никого отъ оныа които отъ неправда придобыватю, но наипаче приймаю съ радость оныа който съ правду си пострадаху нѣкой убитоцы и повреды; защото праведный челоуѣкъ, ако и да нема нешо друго повече, превосхожда обаче многу неправедны челоуѣцы споряду своиму праведну и благи надежды. Да прилѣжавашю и да радисю за сичко нешо шо става на живота ти, а наиповече да се обѣчавашю за свое си благоузданіе; защото наипо гелемо нешо шо се смѣшавало во онова шо е наипо малко друго не е освенъ добру уму и разуму въ тѣло челоуѣческо. Старайся споряду тѣло си да бждешю трудолюбиву, а споряду дѣла си любомудру; за да можешю съ тѣло си да свѣршувашю сичко нешо шо е потребно, а съ дѣла си да знаешю да прогледывашю свои пользы. Сичко нешо шо ще говоришю, перву се смысли добру пакю тогава говори;

защото многу пѣти азкы предварува ума и така прегрѣшава. Знаю чуждешу никакво дѣланіе челоуѣческо не е вѣрно и постоянно; защото така нито като си благополучену ще ставашю прерадостену, нито като си неблагополучену ще ставашю прискорбену. Две времена предпочитай за говорену; или за онова шо го знаешю твѣрде добре, или за онова за което е нѣжно да говоришю; защото въ тѣло сами две времена секо говорену е по предпочтенно отъ мѣлчану; а въ други времена е по добру да мѣлчи челоуѣкъ нежели да говори. Радывайся за приключенія добри, и не се скѣрки многу за приключенія зли; сир. въ такыя приключенія не требува да показывашю себеси гвѣна; защото е несходно, свое иманству да скрываетю челоуѣкъ дома си, а ума си на воню да износи и секому гвѣна да го прави. Повече да се чѣвашю отъ лжа, нежели отъ вѣда; защото зли челоуѣцы слѣдыва да пострадаху страшна смерть и страшену конецу да иматю, а добри въ живота си требыва да пострадаху за мздовозданіе. Старайся твѣрде многу да живеешю безопасну, безъ вѣда сирѣчь; а ако те послѣдыва некогашю нѣкой вѣда, искаю таково освобожденіе, каккво става онова, което послѣ отъ нѣкой кой согу слава става, а несогу уничиженіе и укорю; защото смерть е природна вещь вообще на сички челоуѣцы; а честна и слава смерть е естество подарыва особну на добры челоуѣцы.

слѣдыва.

Невидимое Промышленіе управляетю сичко; и ако да дожди наду праведны и неправедны равномѣрну, различавало обаче печальны моленія отъ торжественны словія злотворившыху.

Даръвъ отъ различни лица на
Яѳинскій Панепістимъ.

Царь прѣсѣйскій даръва 2,600 томове, при които са притѣриха и отъ Веролинска Якадемѣа 50 томове.

Негово Величество Царь Гальскій даръва 186 том. и таблицы землеописны 46. слѣдственныи ще испрати още много множество списаній.

Господинъ Геворгій Манассій Грекъ, испрати изъ Темесваръ градъ Унгарійскій 360 том. и даде 2,000 драхмы за кѣпѣванѣ гнигъ потребныхъ.

Въ Липсія книгопродавецъ Уйлемъ Ханъ даръва 600 тома, по большей части германски списанія.

Господинъ Геворгій Март. Грекъ, испрати изъ Вѣна (Венъ) 402 том. и 100 халкографіи.

Маркесій Алевгатъ, който е въ Бононіа, испрати 400 том. и дрѣгій пѣтъ цо е прѣшалъ томове и халкографіи ставатъ сички 2,500.

Венетійскій книгопродавецъ и печатникъ (тупографъ) господинъ Янт. Янтонелъ 228 том.

Неапольскій Иппотъ Г. Міхаилъ сантагелъ прати 300 том. свѣтлоповезаны.

Неапольскій книгопродавецъ Г. Кайетанъ Новилъ испрати 483 тома.

Г. Феохарѣвъ Грекъ испрати изъ Липсія пакъ 202 и 173 халкографіи, и дрѣги таквѣя неща.

Г. Ніколай Мавридъ, совѣтникъ, който и дрѣгошъ подаръва Яѳинское книгохранилище, принесе и сега 862 тома, при това даде още и 400 драхмы за кѣпѣванѣ потребныхъ на Панепістима книгъ.

Дрѣги многѣ таквѣя доводѣтели подариха Яѳинскій Панепістимъ съ различни списанія: каквото Димитрій дек. Грекъ, който е полководецъ на Царя Сікелійскаго; Во Вѣна, полководецъ Госп. Даканъ; Въ Вѣнѣрещъ, Графъ Рошетъ; Въ Липсія, Г. Г. Ф. Кенъ, Конхъ и Ослахеръ; во Яритъ, Г. Г. Иппотъ Орестъ Врѣзъ, учителя П. Контрѣкъ, Г. Моніей, І. В. Рѣсторъ, Ява І. В. Рѣсторъ и І. Рѣсторъ. Сички даркы въ Панепістима цо са принесоха тѣа година пристигватъ около 7,000 томове.

Освѣнь това книжное дарованіе Панепістимско книгохранилище прѣима даръ и въ

пѣнази: отъ Графа Рошета 140 сребрены и 10 мѣдны; отъ Консѣла Трѣстскаго Г. Н. Папѣолака сребрены 200 и мѣдны 16; отъ тамошнаго (Трѣстъ) Г. Анаг. Г. Вардака сребрены 32, мѣдны 36. И дрѣги неща, и рѣдкости дрѣвны.

Дали ще са удостои Болгарскій народъ да има Панепістимъ, който да са сподоби да прѣима отъ щедрѣи и милостивѣи людіе на свѣтѣ таквѣя предрогоцѣнны даркы, които прѣватъ челоуѣка совершенны словеса и преимѣщественна!

Похвала за любителя наѣки на
Тѣрскій азъкъ.

Негово превосходство управитель Мѣтулинскій Исметъ наша любопытностію повѣдѣнъ отиде да посѣти Мѣтулинское училище. Като дойде слѣчиса на тѣа часъ да преподаватъ на Тѣрскій азъкъ ученіе, което слѣша съ голѣмо благодареніе отъ училищнаго учителя оттоманскаго. Я като са свѣрши тѣа на тѣрскій азъкъ преподаніе, станаха прѣдъ негово Прев. трѣма ученицы отъ оныа, които са учѣха на тѣа азъкъ съ съ единъ почтенный видъ, современны и съ голѣма смѣлость, и изговориха на три сѣдѣленія слѣдѣющее реченіе:

“Отъ който день Ваше Превосходство прѣима управление острова Мѣтулинскаго, понеже непрестанны показъва прѣавны свои благолюбиви и правдолюбиви чѣвствованія, привлича праведны похвалы отъ сички ни воовще малы и велики. Я найпаче негово днесъ приходянѣ въ наше училище, только голѣма радость напжани сички ни сердца, цото должность ни свѣщенна и неовходима (неотвѣжна) разсѣждаваме за да благодариме всегда признательны на нашего Явгѣстѣйшаго Царя едлтана Явдѣлъ-Межича Госѣдара ни (комѣто живѣтъ на многа лѣта да продолжи Господь Богъ!), за цото ны удостои да имаме такѣвъ управитель каквото е Ваше Превосходство многѣ отъ неговы прѣдмѣстницы превосходно и споредъ благоразуміе и споредъ искѣство, и да въздвигнеме рѣцѣ молебны къ Высочайшаго за здравіе, благоденствіе и долгоденствіе Ваше Превосходства Бѣди! Бѣди! „

Негово Пр. благоизволи да отговори благопрѣятны и приспособны за ученически успѣхи и за настоаніе граждановъ, които са стараатъ за просвѣщеніе своихъ чадъ.

Возоброзование Оттоманскіа Державы.

Това долѣ изложеніе описывама споредъ единъ достословенъ вѣстникъ (газета) Гальскій, който представляла новообразованіе за Оттоманска держава:

“Осѣ живое милосердіе — казва той вѣстникъ — содръжаваме успѣха оттоманскаго самодержавіа на пѣть возоброзованный и политическій, и съ радость изговараме на Слтану полное наше разсужденіе за негова благодѣшная и крѣпка опорность во улушненіе и удокреніе нравостнаго и вѣщественнаго состоаніа подданиковъ своихъ. Когато предъ семь година Акдла Меджитъ стана наследникъ на отца си Махмѣта, Тѣрска власть немаше нито морское ополченіе (донанма), нито войско; обща царска сир. хазна бѣше празная; единопродавство (мири) бѣше опдстошило земледѣльный успѣхъ; дѣхъ грабительный който вкорененъ помеждъ едного и другого управителя, бѣше развалилъ праведное управительство; невѣжество (невѣненіе) и вѣроисповѣдно неистовство отвараха пропасть (дѣлавина) по кольшей части много дѣлка помеждъ христіанскіи и мѣсаламанскіи людіе Оттоманскаго самодержавіа, и споредъ това съприложительно (претѣренно) нещастіе снова разногласіе което сѣществуваше междъ Первоначальника, и Вѣгупетскаго мѣ сатрапина (паша) бѣше произвело вѣдны междоубокны краи. Политическѣи мѣже Вѣршпейски, смѣшени зашто присѣтствуватъ тѣи вѣдственнѣи стихіи и времена, можеха не совсемъ неправедно да проповѣдватъ и да говорятъ че Оттоманское самодержавіе не бѣ, точію тѣло мѣртво.

“Хатъ-Шеривъ шо се проповѣда въ Тріантафильна градина (1 іюлхане) на 1840-е лѣто, стана полезно введеніе и наставленіе въ подтвржденіе новаго царствованіа. Чрезъ това дѣланіе и правенѣ, което стана премного достословно за негово знаменито окнародованіе и разглашеніе, великодѣшный Слтанъ дерзна както съ рѣка смѣла да се прикосне и да пригледне на она мѣзвы (раны) който имаше Тѣркіа, проповѣда торжество (трѣмѣ) правды надъ самоволіе самовластно, запреженіе даропріимства (рѣшветта), свободный животъ и иманѣ гражда-новъ, и равнозаконіе за сички си поддани-

цы. И когато Слтанъ обавляваше свое царское писменное извѣщеніе, приведе го современно на вѣчній начала вѣроисповѣдани, и сички прислѣжници царски мали и велики придоха и заклехасе на верховна одежда (бинишя) Пророка, че ще са сокразатъ согѣтіа новы повелѣніа. Той истыи Хатъ Шеривъ приложи и положи на царскій прислѣжници да иматъ попеченіе и грѣжа колькѣто е возможно поскорѣ за войско построеніе и за равно плащанѣ даночно.

“Намѣреніе (нѣтъ) Слтаново не са намѣри благословно секога споредъ справедливость во Вѣршпа; рѣкоха много пѣти че дѣланіе тріантафильна градина (гѣланско) бѣше проста комедіа; но напротивъ то доказательство са намира за постѣпокъ Слтановъ. Колькѣ пѣти мѣжіе противодѣйствительни, неприатели за возоброзованіа, поискаха да претѣпатъ повелѣніа и установленіа самодержскіа Харты, Ядла Меджитъ ги отложи (изгна).

“За това первопрповѣданое въ Тріантафильска градина приспособленіе, за той самъ Хатъ Шерифъ, казвама, востана самодержіе отъ свое си паденіе, удокрися люско состоаніе, устрои се войнска сила, престана междоубокна брань, и Мехметъ Яліа може да постѣти Слтану свободно и безвѣдно.

“Предъ едно лѣто Слтанъ прима пакъ въ рѣчѣ врозды управительны, и проповѣда на свои прислѣжници че нишо не требѣва да става безъ негово управительно позволеніе и наставленіе. Слтанъ е младъ, но има умъ весьма прамый, дѣхъ щедрый и великодаровитый, нравіе благое и отвращеніе великое напротивъ всякаго насильства, нѣща които рѣдкѣ са намѣриха соединени во едного княза и въ Тѣркіа е первовидно. Предъ една година прочее не се чѣ никое дѣланіе за вѣроисповѣдно неистовство въ Тѣркіа, или ако се слѣчи да стане нѣкое во отдалечена область, наказываса непосредственны и лесно. Предъ една година совершено согласіе продолжаваса и сѣществѣва междъ Тѣркіа и междъ Вѣршпейски власти. У дѣланска гора миръ са утврди, и Дрѣе не смѣатъ веке да досаждатъ на христіаны тамошны.

“Возвышеніе Решитъ-пашово на поставленіе степени великаго Везирина става приключеніе достословно; Слтанъ благоизволи да мѣвоздаде почестъ не самъ за до-

вървенность и за негови послуженія, но и за негово благоразуміе съ което може той да открие и представи мысль и желаніе сълатаново за політичество, и почте го за основа почитаніе съ което соверши господарски си повелѣніа. Определеніе Или-Ефентіево въ служеніе за вонкашни дѣла и работы така става и то приключеніе благошастно за Търкіа, Или-Ефентіа е человекъ ученъ, почтенъ, и украсенъ съ політическа дарба.

“Догдѣто не сме свършили това кратко-зрительное изложеніе за сегашно состоаніе оттоманскаго самодержавія, миниме (чиниме) за потребно да призначиме две преключенія които скорш ще се совершатъ въ Търкіа; первое е то: покореніе и політичество Вѣрдинстана, а второ, введеніе окшагъ состава за людское ученіе и просвѣщеніе.

“Това послѣдное за надки преобразованіе повече отъ сички дѣла почита сълатана; защото за да изцѣли секакво зло, прійма го отъ корень и почита. „Сълатанъ Явдѣвъ Меджитъ изрече за него определеннш въ средѣ высочайшагъ совѣта правды: “Онова Преобразованіе що стана за наши законы не е доволно рече; требва да се преокражатъ нравія, да полчиме това намѣреніе требва да се воспитава человекъ съ съ ученіе още отъ младенческой возрастъ. „Споредъ сичко сме согласни съ съ сълатана, и отъ сичка душа предпочитаме това средство което избра, за да пристигне скорш и надежнш въ політичество Търска держава. „

Самодержецъ . . . . Николай прати пресъ тѣхъ дни на Негово Высочество Кназа сербскаго Александра Данъ (достоинство) первагъ Чина (полки) сватѣхъ Янны. Высокая Дверь позволи на Кназа да пріима тоа дарованный санъ.

Въ Ноемврѣ мѣс. на 1837-е лѣто роди хасе во Яминъ градъ 54 дѣца, отъ които 32 бѣха мъжки, а 22 женски. Я въ тоа сѣщій мѣсѣцъ умрѣха 53 человекъ, отъ които мъжескій полъ бѣха 20, а женскій 33. Отъ тѣхъ мъртовцы, 81 бѣха по долъ отъ двѣгодній возрастъ; 6-стина отъ 2 годинъ до 12; 8-ина отъ 12 до 30; и 8-ина отъ 30 до 70-тогодній возрастъ.

Кр а д ц ы .

Яко вранъ (гарванъ) на врана око неизважда, споредъ общаа пословица, казва единъ Еврпейскій Вѣстникъ (газета), Крадецъ обаче крадца краде. Днама таквѣхъ сръгнахасе на едно мѣсто въ Парисъ; единъ се именуваше Фѣкъ, и беше испушатъ предъ два дена изъ темница, гдѣто беше затворенъ за престѣпленіе; а другій, именемъ Дѣвѣа, беше са освободилъ и той така отъ затворъ предъ нѣсколькѣ время. Пригърнахасе единъ други както братьа. и влезнаха во една винопродавница за да саразговоратъ за свои си первы крадски работы, негли да са сговоратъ и за новы. Фѣкъ имаше въ себеси доволны деньги (пары); и като се просвети отъ нѣсколькѣ вѣнски чашки, показа ги на Дѣвѣа, който тогава отраа. Но като излезнаха изъ таа винопивноца, прикани Фѣка, пріатела си, въ друга. И като го служаваше пристигна съ съ обманъ да тѣри въ Фѣкова чаша сонливъ прахъ. Като го почерпа прочее излезнаха отъ тамъ и прикани го да идатъ да се расходатъ въ край една рѣка. Това като правѣха, Фѣкъ са оклада отъ сонъ и веднага легна да спава. Я Дѣвѣа правешесе че ужъ го чѣва, и така пристигна и извади изъ пазуха Фѣковъ кошелекъ (кегіа) и вѣгъ. Я Фѣкъ като са свести, дойде сир. въ себе си и виде че кошелекъ мѣ литна, Фати да плаче, да гълчи, и да выка: крадцы, крадцы до толькѣва, што притѣрчаха стражи, и като са надчиха за какво выка и гълчи, заведохъ го при градоначальника, и совсемъ шо мѣ се нещесе. Осѣдиха го прочее да е пакъ въ затворъ, за да не страда по вонъ таквѣхъ искѣшенія и повреды, които ако да беше въ темница, не щесе да пострада.

Объченіе ума.

Какво и да бы кыло твое заниманіе и работа, не отвѣгнѣвай обаче никога отъ объченіе ума, сир. дѣла ноща навыкнѣвай ума си на добро. Умъ са воспитава леснш: нито зима, нито горешина, нито истый возрастъ може да пресича умно объченіе; предавай прочее сички твои грѣшны въ придобытокъ, който ти остава и до смерти и по смерти.

— СЕНЕКЪ.

СТІХОВЕ СЕРБСКІИ.

Слѣдѣющее сербско стіхосписаніе представила торжественное веселіе сербскаго народа за пришествіе въ Бѣльградъ, прелюбезнѣйшаго мѣ Вназа, Александра Черно-Гешергтека, кой то пріима таа торжественна отъ народа си честь, катю се вѣрна отъ посрещанѣ въ болгаріа Слѣтаново. Преписано изъ Сербске Новине, N. 44

(Примѣчаніе. Каквото вси почти народи подъ Оттоманска власть: Тѣрскій, Греческій, Арменскій, Еврейскій, така и славнѣи самозаконнѣи народъ Сербскій става сега 18 годинъ отъ каквото издава Повседневница (Газета), колато нарече: Сербске Новине. Данокъ са сподоклаз и Болгарскій народъ за такова общенародно окразованіе!)

Настѣпи вече, а слава и веселѣ понови се. Истомъ што се смрачакъ навлачити започе, надан-пѣтъ сва варошь заплива у свѣтломъ пламенѣ. Банда войничка засвира предъ дворцемъ Кнажескимъ и уидти се у варошь. За нѣомъ крозь пасакена Зелена Дрва, на коима тробойни Фенѣри свѣтлахъ, идѣки, докемо кодъ почетне капіе на Теразіама, коа се сва у живой ватри блистала. На врѣхъ обе гране и величествене зграде великими освѣтлѣнима словима читати є вѣло: „До-бро дошло. “ Поредъ обе капіе на земљи стоала є єдна четверобгольна пирамида съ разнѣма украшеніама и слѣдѣюкима надписима:

1.

Прими поздравъ нашъ премилѣи Кнаже,
Сво Тѣбѣи жельно войникъ Сербскій каже,
Дѣговѣчнѣи животъ да Ти Богъ дарѣ,
И потомство да Тѣ срѣтвомъ царѣ!

2

Сѣи стамболе дичи се Слѣтаномъ,
Петръдрже царомъ Николаіомъ,
Заштитникомъ цѣлога Сркинства,
Управникомъ източеніе црквѣи;
Ты Сркѣи Вназомъ Александромъ,
Ва праотци силнѣемъ Дѣшманомъ.

3

Гордо є дичи кедре на Диванѣ,
Дѣго живи нашъ царѣ Слѣтанѣ,
На милости Сркѣство Тѣ благодарѣи
И дочекѣ владоца мѣдрогъ,
Сербскогъ Вназа Александра дична,
Блаженого Карагѣорга сына.

4

Подъ Твоіомъ владомъ слава некъ Ти цвѣта,
Жельно Твоа да є постигне мечта.

Далѣ стѣпаюки за свираюкомъ бандомъ стигнемо на Цариградскѣ капію, гдѣ намъ іоште изъ далека Сѣи заплѣни съ піаце гореречена величествена дрѣга почетна капіа, сва сіаюша у пламенѣ. У нѣной средини на узвышеномъ столпѣ съ єдне стране видіо се ликъ Нѣговога Величества Слѣтана са овѣмъ надписомъ:

Твоа люкавь Србе оживлава,
У вѣрности къ Теби укрѣплава.
И одъ страха то є свеза ача,
У люкави кадъ народъ корача.

а на дрѣгой ликъ Нѣгове свѣтлоси Кназа нашего съ овѣмъ опетъ надписомъ:

Силно трепти свѣда пламенъ
Разтерѣюк' ношнѣи мракъ,
Ал' є некѣи чѣства пламенъ,
Кой осека Сркинъ свакъ,
Видек' Вназа прелюбезна,
Цара люквомъ уиѣнчана
Средъ народа опетъ свогъ.

Сѣде на піаци предъ кѣцомъ Г. Маіора Мише Ятанасіевика горела є на четира велика стѣкца тако речена грѣка и бенгалска ватра, а мечъ нѣима на балконѣ трептію є прозракъ са надписомъ: „Дошавшегъ Кназа Александра поздравла нашъ вѣрнѣи Сербскій домъ. “ Узъ свѣд кѣч лѣпо є вѣло видити краіно освѣтлѣнѣи домъ Г. Предсѣдателя Совѣта, на коега балконѣ блистахъ слова „А. В. “ Сѣдавде намъ свѣтлостъ одѣче люкопытне Сѣи на деснѣ странѣ, гдѣ на домѣ Примирителнога Сѣда видимо два лѣпа прозрака са слѣдѣюкима надписима:

1

Благодарѣи Царѣ
Београчани
Усрдано желе

Дѣгѣи животъ Слѣтанѣ Явдѣлѣ Мецидѣ, кои є за честь Сербскогъ рода указао великѣ милостъ нашемъ свѣтломъ Кназѣ.

2

Привржени КназѸ

САЖИТЕЛЪИ

ИЗЪ СВЕГЪ СРЦА ВЕЛЕ:

Да дуго живи нашъ свѣтлшй Кназъ Александръ, кои се за среѸ рода свогъ у достою те царске милости!

Съ овога мѣста кренѸмо се далѣ крозъ сайно осѣтлѸнѸ чаршю, гдѣ намъ юште изъ далека у очи падне пламени бенгалске ватре изпреѸ Читалишта. Дошавши тамо, осимъ три велика стѸвца, на којма е речѸна ватра вѸктила, накемо на среди зда- нѸ изподъ прозора разсѣтлѸншй надписъ: „Неоградско Читалиште Србско,“ а на два прозора намѣштѸени прозраци са ликомъ Нѣгове свѣтлости представлахъ слѣдѸюке пѸноважне стихове:

Србска срца, србске желѣ
Свѣда прѣте Кназа свогъ,
Свѣдъ Га срѣта све веселѣ,
СѸнѸма Га самшй Богъ.
Слава ТворцѸ, свега СѸтцѸ,
СѸлтана е уклажю
Въ АлександрѸ србства влацѸ;
ЦарѸ Га царски уважю.
Урра топровъ крако срки!
Сви славенски урра грби!
СѸвна милость свеногѸща
Свомъ надеждомъ емчи срца.

Любопытство насъ и далѣ потера, опазивши на кіошкѸ Правителствене Типографіе величественшй прозракъ, представляюкѸй како хѸдожество типографическо на све надке свѣтлость разпростире, са слѣдѸюкимъ надписомъ:

ХѸдожества любишъ и Ты,
Кнаже свѣтлшй одъ сркіе!
Дай, цвѣтъ нѸловъ да е развѸе
Крѣпкой Твоей у заштити.

Мало подалѣ на лѣвой страни предъ кѸпюмъ ницѸмскога зда- нѸ налажю се красншй провидникъ у видѸ жертвеника старогрчкога са надписомъ горе: „Добро дошо свѣтлшй ГосподарѸ!“ а доле подъ жертвеникомъ: „Просвѣта. Равностъ

Честностъ. Любавъ. Слога. Вѣрностъ.“

Одавде се мѸзика, прѣкена радостнѸма узклицима множинѸ народа, сишла крозъ Варошъ-капю доле у СавамаалѸ, на тимъ пѸтемъ отишла на ВрачарѸ, гдѣ сѸ воинници наши хѸдожественѸ ватрѸ правили. Ова е занѸта бшла хѸдожественѸ. Звѣзде лѸтише подъ овааке, гдѣ се разпрѣкавахъ и пѸцнакомъ своѸмъ воздѸхъ потресахъ. — И то е све тако траало и веселѸло се до понощи.

Свѣтлшй Кназъ е у дрѸжтѸ више велики земальски сановника овога вечера изволю проки по вароши и размотрити разна осѣтленѸ, а тѸтокеръ и свѣтла Госпежа Кнагина. —

Овако е долазакъ свѣтлога Кназа у сѸботѸ прославѸнъ бшо; а како е бшло сѸтраданъ, у Недѣлю, то кемо описати у слѣдѸюкемъ листѸ новина наши.

Ико полѸчимъ отъ некаде 45-е число Србске Новине, описѸемъ и онова торжественно дѣванѸ, което е бшло въ Недѣла.

Желаніе СѸлтаново.

Увѣрватъ че въ послѣшнѸи времена на тридѸсѸтогодное царствованѸ негово, вѣчнопаматншй СѸтанъ МахмѸтъ вѸшй честу да говори:

„Искамъ помеждѸ подданницѸ мои всѸкагѸ чина да нема никаква разлика.

„Искамъ на сички сѸ праведенъ способъ да давамъ преизобильнѸ и равномѣрнѸ да показѸвамъ моя благосклонностъ и мое предстательство.

„Искамъ така што то мѸсѸмане да се не поиматъ каквото са, освѸнь въ тѣхнѸ самѸ цамѸи; и спорѣдъ това умозрѸнѸ хрѸстіане да се не поиматъ хрѸстіане, токѸмъ въ тѣхнѸ самѸ церкви; нѸто ИсраилѸте да са ИсраилѸте, точю въ тѣхнѸ самѸ синагоги.

„Искамъ така што, освѸнь тѸ мѣста, гдѣто се сички кланатъ на Бога и славатъ го, да придѸбватъ равнѸ истѸи политически оправданѸ и мое отеческое предстательство.“

Изъ ИмаалѸја, число 191.

(Слѣдованіе отъ 123-та стран.)

На 26-е лѣто Господне Фраке имаха страшни сраженія со съ Римляны: „ Les Thraces en général étoient une nation féroce: mais surtout ceux qui habitoient les montagnes. ne respiroient que la guerre, et ne pouvoient se faire à la servitude. Ils avoient été de tout temps accoutumés à ne rendre même à leurs Rois qu'une obéissance de caprice, et s'ils donnoient des secours de troupes aux Romains, c'étoit pour les guerres voisines, et sous des chefs des leur nation. Ils ne voulurent donc point souffrir qu'on leur enlevât leurs meilleurs hommes pour les faire servir dans les armées Romaines: et ce qui les allarma surtout, c'est que le bruit s'étoit rependu, que séparés les uns des autres, et mêlés avec des soldats d'autres nations, on les imménoient dans les pays fort éloignés. Cependant avant que de prendre les armes, ils envoyèrent des Députés à Poppéus, pour lui déclarer qu'ils étoient amis du peuple Romain et disposés à lui obéir, pourvu qu'on ne les fatigât point par de nouvelles surcharges: mais que si on prétendoit les traiter en esclaves, ils avoient des armes, une nombreuse jeunesse, et de courages fermes, qui ne connoissent point de milieu entre la liberté et la mort. En même temps ils montroient leurs forts guindés sur de hauts rochers, et dans les quels ils avoient retiré leurs vieillards et leurs femmes, et ils menaçoient d'une guerre difficile, périlleuse et sanglante.

Poppéus leur répondit . . . Il les chassa . . . Mais il éprouva plus de difficulté, lorsqu'il fallut attaquer un fort bati sur la croupe d'une montagne, et défendu par une grande multitude de ces rebelles, les uns armés, les autres suppléant par leur courage au défaut des armes. Son camp n'en étoit pas éloigné: et comme il vit les plus fiers des ennemis se montrer hors de leurs murs en chantant et en dansant à la manière de barbares, il détacha sur eux des tireurs d'arc, qui c'étant trop approchés furent mis en désordre par une sortie brusque et imprévue: et ils couroient risque d'être enveloppés, sans la précaution que le général Romain avoit prise de tenir toute prête pour les secourir une cohorte de Sicambres, peuple Germain, non moins impétueux et non moins bruyant que les Thraces. „

Дрѣги тѣхни соотечественницы Фраке, кои, като бѣха заедно со съ Римляны, и идеха посекаде, та правеха многѣ пакости по Фракійски мѣста, тѣи тогава раздраженіи Фраке насилиха Римско воинство на прасно ноца и развалиха го. Поппій гене-

ралинъ римскій, согра тогава сичка своа войска, и отиде та имъ осади една голѣма крѣпость, (кале), гдѣто правиха многѣ препорни и страшни сраженія. Най послѣ Римляне не можеха да тѣрпатъ онаа таму планински жестокости и оттѣгнахаса.

На 27-е лѣто, пать-надесать тысащъ человекъ. изгинаха въ Римъ отъ едно Имфѣеатрско паденіе, кои намѣсто станаха убити или наранети така, што по вѣдани станаха отъ онаа, кои намѣсто умреха.

Около 35, 36 и 37-е лѣто, Партане подъ управленіемъ непостояннаго цара ихъ Артабана, лишихаса отъ Арменія, и отъ това време Партское владѣніе за хвати да ниспадна.

Въ тѣа времена голѣмъ пожаръ стана въ Римъ. Тиверій за да облеги тамошній изгорелъ сиромашъ даде сто мѣлліонъ сестерциъ (sesterces), кои праватъ дванадесать мѣлліонъ и пать стотинъ тысащъ лѣвры (livres). Една лѣвра е почти около четири гроша.

На 41-е лѣто, во време Гайа или Калигдла самодержца римскаго, Германски народи, Браатовци и ны сир., пострадаха насила, но безъ повреда. На 48-е, славански народи въ Германія, а найпаче сербе, познаха за начальника си Витала (Italus), сына Флавіева; но понеже бѣше воспитанъ оуце на малкій возрастъ въ Римъ и бѣшеса навикналъ римскій нравіа и обичаи, мнозина отъ тѣа народы не рачиха, и не бѣха благодарни отъ тѣа негови инородни обичновенія, и говореха: какво ще са надчиме отъ едно го начальника, кой е станалъ споредъ сички нравности Римлянинъ? Предпочитате ли да ны подложимъ въ римскій шремъ и въ Римско рабство? Испадиха го прочее съ голѣмъ помеждѣ си распри и сраженія, кои имъ станаха многѣ повреда. За тѣа помеждѣ си крамолы пострадаха доволно и отъ Римляны; а Виталъ привѣгна при Лонговарды.

На 51-е лѣто, Вологисъ царь Партскій, овлада Арменія, и постави въ неа врата си Тиридата, той да е царь, и така Арменія падна пакъ подъ Партска власть.

Въ тѣа времена голѣма крамола имаха помеждѣ си славанскій народи въ Германія: Вана или Ванъшъ (Vannius), негли Иванна, испадиха отъ царскій престолъ послѣ по тридесатогодно негово царствованіе.

Двама видѣцѣхъ негови направиша и станаха причина на това негово отпаденіе: приканиша за помощь си Юбилла цара гермаковъ, кои сѣдѣха мѣждѣ Днѣпавъ и сала рѣка, и други народы Германски, кои сѣдѣха камъ Висла рѣка, и изгнаха го въ Панноніа. Іваннъ имаше въ тѣхъ сосъ видѣцѣхъ си сраженіа за споможеніе Сарматъ и Ізъги, тѣхъ сѣдѣха по брегове Тейсы рѣки, и вѣха крайніи коноѣздацѣхъ. Негови видѣцѣхъ: Ванджіо и седіо, раздѣлиха послѣ помеждѣхъ си негово царство.

На 58-е лѣто, во время Персеново самодержіа, Римляне сосъ сичка сурійска сила насилиха Партамыш во Арменіа, и вихася твърде зле сосъ Вологиса Цара Партскаго. Това тамъ бѣше послѣдѣна и до двѣ години. Така и на 62, и 63-е лѣто, Парташе като се виха твърде зле сосъ Римляны, и като падна на тѣхна власть сичка Арменіа, направиша миръ, кой бѣше за големъ укоръ на Римляны: Вологисъ, Царь Партскій, като направи една могила отъ трупове и оржіа римски, торжествѣна славнѣхъ за свѣа си по бѣда.

Въ тѣхъ времена Германски народы подвѣменемъ: Фрѣзоне и Инсѣаре имаха помеждѣхъ си брань за мѣстоположеніе. И Зѣфролове и Гераки имаха кой за сала (солена) рѣка, коа имъ бѣше многоцѣнна за соль цю изъ нея излаваше. То не бѣше че нейны вождѣхъ вѣха солены но она имаше въ нейны близны сграны солены заводш (тѣзлы), кои още на днешній день сѣществѣватъ, тѣхъ народы отъ тѣхъ изкаждаха соль сосъ едно весьма просто дѣйствіе и работенѣ: заплюваха големы шмацѣхъ отъ дѣрва, надъ кои Фѣрлаха много мѣрѣхъ вода отъ тѣхъ солены источницѣхъ. Таа Фѣрленна вода отъ сильней пламень на пара (испарініе) се претвараше и изчезиваше, а въ петелъ шмацнѣхъ оставаше соль както кристалъ. Таа рѣка сала имаха а за светына. Гераки надвѣха и таа рѣка усвоиха.

На 68-е лѣто, во время Оюона самодержца, Сармате Роксоланскій прѣдоха Днѣпавъ сосъ девать тысячъ коноѣздацѣхъ, насилиха Мусіа и во едно цѣло зиме плѣниха а. Оюонъ прати войска, коа ги и леснѣхъ разки тамъ; защото, понеже вѣше пролетъ и расплѣвахася по нейны мѣста сички ледове и сѣгове, вѣше потъхнало сичко поле въ вода и калъ; а тѣхъ като вѣха вси коно-

ѣздацѣхъ, не можеха да праватъ никакво пристойно сраженіе, и побѣдихася. Тацѣхъ по бѣствователь описѣва тоа народъ и представлава го за коноѣзденѣ чѣденъ и за негово мѣжество ужасенъ. Тей Сармато-Роксоланскій народъ за оржіе употреблявалъ е копіе и дѣлга сака. Онѣхъ цю са были големцѣхъ имали са крѣпостна крѣна (граждохраненіе), и не ги е убивала никаква стрѣла. Тѣхъ подъ различно наименованіе славенскій народы вѣха на Римляны най прѣтивоположнѣхъ предметъ. Совсемъ то тѣхъ имъ са намѣрѣваха и во много охотѣтельности потребны и полезны: На 69-е лѣто, Римляне, като прѣпочитаха да направатъ да е самодержецъ Успасіанъ, а не Виталій, стана потрека да приканиатъ за содѣйствіе и помощь Сарматъ, Ізъги и пр. Въ това окаче приключеніе содѣйствѣваха найпаче Далмате, Панноніане и сѣвскій царіе: сидо и Виталикъ "C'est qu'il avoit beaucoup de soldats levés dans la Dalmatie, et la Pannonie. Le corps composé de la légion et des six mille Dalmates avoit . . . Les suèves rois avoient fait preuve d'une fidélité constante, et on regardoit leur nation comme plus capable d'attachement." Въ таа година са устремиха Дацѣхъ на прѣтивъ Римскія державы, вѣдъ никаковъ успѣхъ. Слѣдственнѣхъ на 70-е лѣто Сармате и Дацѣхъ совокѣпнѣхъ насилиха са въ Панноніа и Мусіа и оплѣниха ги. Бихася съ Римляны твърде зле, разкиха римска войска и убиха нейны вождѣхъ: Фонтіа и Агріппа.

Дацѣхъ въ Горна Дакіа.

Горна Дакіа на онова время е была тѣхъ области: Влахія, Молдавіа, Трансѣлваніа и една часть во Унгаріа. Тѣхъ Дацѣхъ (горскій сир. людіе отъ да ги), называемій отъ Валины Гете, во стари времена са были прѣхвални и славни какъ единъ народъ най крайнѣхъ и во бранѣхъ неповѣдимѣхъ: двѣ нещѣхъ правѣха тоа народъ Дакійскій, или Гетскій да има това превосходство: перво вѣше че имаха животъ жестокъ, тѣхъ долюкнѣхъ, простѣхъ и отдалеченъ отъ секакви сластіа и удовольствіа, за кои нѣте по крайней мѣрѣхъ нѣкобе понатіе имаха; второ вѣше че за смѣрть нѣхна имаха свокодно мѣрѣніе (замѣлково). За то се не жалѣха въ сраженіа никакъ. Тѣхъ Дацѣхъ видоухме още прѣдъ 120 почти години че вѣха согласни сосъ славено-Іалурійски народы: Далматѣхъ сир. Мусіанѣхъ, Пенноніанѣхъ

и пр. напротивъ Августа, но тогава никаква успѣхъ не направиха; защото Тиверій като повѣди Панноніанъ и Далматъ, тѣ се отстрѣгнаха во своя си. На 84-е лѣто, прѣаха свои орбѣи и насилиха Римска держава. Тѣа имаха тогава за цара Дешехвала (Декевала), кой беше единъ князь весьма достоинъ и силенъ, искѣсенъ и славенъ колкѣто за совѣтованіе томъкъваи за дѣйствиѣ; той знаеше кога трѣбваше да прави вой, и кога мира; израденъ да употреки въ прѣстойно время бой и да прави сраженіа; возможенъ да прави повѣда, и примиреніе во время нбждъ. Имаше голема честь и дарка преславна. Дѣра мѣ беше чиновначальникъ и управитель за сичко нещѣ що можеше да е полезно за слава народна. Дешехвалъ, кой беше таковъ надмѣнный, каквото рекохмѣ, като намѣри время спосовно, нещѣ да го изгуби. Имаше голема страсть на Римлянъ защото властвѣватъ въ Мусіа, Панноніа и Далматіа надъ неговы единоплеменници. Вамина Дѣнавѣтосъ свои войны, устремиса въ Мусіа и пройде по сички нейни мѣста. Римска войска шо се намираше тогава въ Мусіа излезна мѣ напротивъ, но той а разки конечнъ, уби нейны вождъ, овлада сичка Мусіа и стана Госддаръ на сички тамъ Римски силы и крѣпости.

На 87-е лѣто, Домітіанъ самодержецъ Римскій собра многочисленна войска и дойде въ Мусіа да го вѣе. Той самъ не дерзна да се покаже въ вой но запресе во единъ градъ, и прашаше своси чиновначальници да го вѣатъ. Но тѣа вой тамъ и сраженіа какви са были не е вѣстно, все шо е кыло тамъ е подъ камень остало. Самъ тѣа сѣдонательны рѣчи произноса тѣ писатели. „Le désastre fut complet. les Romains y perdirent armes et bagages et laisserent entre les mains des bar. une de leurs Aigle, et beaucoup de prisonniers.“ Римски писатели, като правѣха по секаде Римлане повѣда, тѣа а представлаваха и четверодголни списѣваха, а тѣа сега молчатъ и не говорятъ точнъ ни черно ни кѣло, самъ видимѣ да говорятъ че Домітіанъ се върна въ Римъ съ големъ гнѣвъ, и че на 90-е лѣто почти прѣима конецъ той Дакійскій вой, като сѣразкиха во едно сраженіе Даци, и като приканюваше Домітіанъ Дешехвала да дойде въ Римъ за да сотворатъ самѣи очевиднъ миръ, а той не рачи да иде въ Римъ, но иска заплатата и данокъ

главннй отъ сички Римлянъ, кое и прѣима совершениъ, сир. заплати Домітіанъ едно довольно количество, и овѣщасе ката годна да мѣ плаща данъ, то самъ воспомѣнѣватъ тѣснъ вкратцѣ и говорятъ че то е тѣа на единъ големъ укоръ на Римлянъ, кои сички Восточны, Западны и Южны сильны и славны народы повѣдиха, а отъ сѣверны народы повѣждени станаха, и данокъ принѣдихасе катагодній да имъ даватъ. Въ това сѣшо время воспомѣнѣватъ че дрѣги славянски въ Германіа народи подъ именемъ Вѣаде (Полѣсане) и Маркомане (Мораве) бѣха противни на Римска держава. Тѣхны посланници Домітіанъ немилостивъ и безчелѣчнъ истрѣпа. Понеже приканюваше Домітіанъ Дешехвала, каквото рекохмѣ погоре, да дойде въ Римъ за да направатъ миръ, и той какъ надмѣнный нещѣ да го послуша и да мѣ дойде на мѣстъ, но да не покаже сѣровство и жестокость испроводи въ Римъ брата си Дигита вмѣсто негово той да прави съ Домітіана миръ. Испроводи мѣ сѣ брата си нѣколко отъ оныя Римлянъ шо бѣше зарокилъ во оныя потаенни неповѣствованни сраженіа. Домітіанъ самодержецъ Римскій да возблагодари Дешехвала за тѣа рокы испрати мѣ вѣнецъ во има цара, Цара Дакійскаго. За тоа вѣнецъ царскій Дешехвалъ мѣ отписа едно писмо съ големо смиреніе и благодареніе, кое се вижда да е прѣправено отъ Домітіана и предпоставено въ сенатъ Римскій, както за покорный ужъ знакъ, и за това торжествѣва, на 91-е какъ повѣдатель, за кое и стана на весь мѣръ за порѣганіе.

Това горѣреченно повѣствованіе совано е отъ Иппіана, Тилемона стѣхотворца, а найпаче отъ Діона, кого Домітіанъ беше изгналъ въ заточніе въ дакіа, кои совсемъ шо не представлаватъ порадоцнъ и чистъ оныя повѣды, кои е правилъ Дешехвалъ, но неотвѣжнъ по нѣкси мѣста, като повѣствѣватъ за дрѣга причина не можеха да потаатъ онова шо тѣрпѣха Римлане отъ тѣа сѣверны народы: каквото се вижда и тѣа, като повѣствѣватъ за дрѣга причина принѣдихасе да кажатъ: когато видоха войнствѣ Римски че са сѣрокени на части въ Мусіа, Дакіа, и Панноніа, сичко общество просеше да поставатъ Агрікола да е чиновначальникъ. „Lorsque l'on vit les armées Romaines tuillées en pièces dans la Moesie, dans la Dace, dans la

Pannonie, tout le public demandoit que l'on mit en place Agricola., Сколо 93-та година, сармате насилиха Римска держава и единъ легионъ войска домітіанова соѣкоха. До-мітіанъ се принѣди самъ да иде съ войска да ги вѣе; но какво ги е билъ не казвватъ, какво е и що было то е тамъ и оставено така каквото Дакійски сраженіа. Самъ казвватъ че това отхожданѣ домітіаново не е достословно; за това и не празнува какъ повѣдатель, когато се върна въ Римъ.

Любонародно изложеніе.

(Продолженіе отъ 128 стр.)

За наше то нещастіе таа леснина не може да са разбере почти отъ никого зашо то сѣки изгъби си време то да са учи таа непотребна ортографіа, и това са вкорѣни вѣки въ срдце то мѣ до толкосъ дѣто стана природно. И така—синча останухъ въ первовѣтно то си положеніе, и пише различно сѣки, както мысли, чи е правилно.

Отъ исто то почти време (1836) почехъ нѣкои да ны държтъ съ свои тѣ трудове за Българско то ученіе. Архимандритъ Неофитъ и Г. Васкадовичъ издадоха: „Българско дѣтководство,“ въ което приложихъ и грамматику. Отецъ Неофитъ тогашній атъ Габровскій учитель, сочини: „Болгарска грамматика,“ пакъ Г. Христати П. Дупничанинъ, издади: „Славено-Българска та си грамматика,“

По тіа грамматикъ почеха училища та да са ръководствуватъ, но тіа вѣхъ сочинени по мнѣніе то на сочинители тѣ, кои то однакожъ въ едно совершенно са соединявахъ, то е, въ това, чи са държахъ за печатанъ тѣ церковны книги, кои то, по тѣхно то мнѣніе, содържаватъ старобългарско то нарѣчіе. За това тіи грамматикогосставители, и да обратиха нѣколко вниманіе на говорный атъ азыкъ, опредѣлително пріеха печатный атъ церковный азыкъ за толкоже правиленъ, колко та е свато и истинно само то Писаніе. Тіи писатели, отдалечени отъ Европейскы тѣ филологы, не знаахъ откритіа та, кои то наши тѣ братья, словене, съ много трудове сѣки день чинатъ въ словесна та ученость. Человѣци учени посвѣтихъ са на отечественъ тж древность, и съ голѣмъ трдъ рихъ са въ

сички тѣ стары книгохранилища Европейскы да издиратъ нѣщо за старъ тж словенскъ словесность. Отъ една година на дрдга са показвахъ стары ржкописы, и тіа свидѣтелствовахъ чи свачено то Писаніе са преведи на старе-Българскій атъ говорный азыкъ. Но що вѣше главно то доказателство, дѣто рѣши той спорный атъ вопросъ помеждъ въропейски тѣ учены? Това вѣше, най много, отличителна та черта на Българскій атъ азыкъ, то е, юсъ атъ (ж). Той ж и сега са произноса по Българіа тж, както са произносеше преди тысата (1000) години, кога то са преведи св. Писаніе. Най стари тѣ ржкописи церковны, и дрдги книги, намѣроватъ са писани съ юсове; слѣдователно кой може да противорече, чи церковно то Писаніе не са преведи на старо-Българскій атъ азыкъ? Снези Българе, дѣто са напоиухъ съ печатанъ тѣ Русизмы и Сервизмы, отяѣшаватъ, чи не по сичка та Българіа говоратъ съ юсове. Согласни смъ на това, но тіа мѣста, дѣто не произноса тж ж-атъ смежни съ съ сервы тѣ, кои то както и Руси тѣ, произноса тж ж-атъ у. И така остава неоспорима работа, чи свачено то Писаніе са преведи на старо-Българскій атъ азыкъ, кой то тога са употребляваше и сега са употреблява отъ живый атъ народъ, кой то говори съ юсове. Но може нѣкой недоверчивъ оше Българинъ да пыта, зашо сегашни тѣ печатни книги не съ писани съ юсове, но съ у? Той вопросъ може сѣки леко да го разбере, кога помысли, чи Руси тѣ въ втора та половинъ XVI вѣка приправихъ Церковны тѣ ржкописы по тѣхно то произношеніе, а на мѣсто ж тѣрихъ у, и съ тж поправкж пжрви пжть почехъ да ги печататъ, и да ги разпѣшатъ по словенски тѣ земли, дѣто до сега са употребляватъ †. Българско то дхвенство, везъ сѣко ученіе и знаніе, като угнетено, укорени са въ печатанъ тѣ книги, привикна по тѣхъ да чите, и да са уче, и не мѣ дойде въ главъ тж да испѣта поне

† Това поправленіе стана въ Москва, кога то пжрви пжть вѣше да са учреди и печатница (типографіа). Пжрва та книга, дѣто въ неа са напечата вѣше Апостола атъ въ 1564 година. Въ Кіевъ почехъ да печататъ въ 1614. Пакъ най пжрва та печатана книга словенска вѣше въ Праковъ въ 1491.

за старъ тж си писменость. Така са забравиха стары тѣ ржконисы, и печатани тѣ книги отъ рода въ родъ, въ продолженіе почти 280 години, станяхъ като пжрвоначални и основатели; и онези, дѣто са посвѣщавяхъ на ученіе, учихъ са по печатаны тѣ книги, и по словено-сербско-рѣско тѣ грамматики. Но помислете доврѣ, Родолюбцы! Наши тѣ предки са погрывехъ за наша та ученость, изнамѣрихъ бѣквы тѣ за азыкъ атъ ни, преведохъ сваченото Писаніе, и го предадохъ на дрѣгы тѣ словене, кои то надчихъ да читатъ и да пишатъ, а сега нѣкои отъ насъ прилепнахъ въ сербско-рѣско то произношеніе, и ницатъ да произносимъ и пишемъ като тѣ? Дрѣга работъ, ако старо то Българско произношеніе бѣше загѣбено, и нейде не са произношаше, но—то е главно и общо—за това колкото и да учите дѣца та въ училище то да пишжтъ: „мжжъ, рѣка и пр.“ тѣа у дома си, и съ дрѣги тѣ чловѣцы, ще говоратъ и пишжтъ: „мжжъ, рѣка и пр.“ Да ли мислите, чи ще обжрните народъ атъ да варви по вола та ви?—Имате погрѣшка, любезны! това никога нѣма да стане; много то число не сѣдова за малко то. Мы трѣбва да сѣдѣвамъ за народъ атъ, и по неговъ атъ говоръ да сочинявамъ грамматики и да пишемъ помеждъ си, иначе плавамъ противъ вода тж. Произношеніето, дѣто, като чѣдо, удержъ до сега нашій атъ народъ, е висеръ неопѣненъ за насъ, трѣбва да са гордимъ за него, не да го трѣшимъ.

Сега да са обжримъ пакъ камъ грамматики тѣ. Тѣа, както казахъмы, са согдинавахъ въ едно толко, чи прѣфхъ за правиленъ слогъ на азыкъ атъ печатный атъ слогъ, и изрѣченіе. Осѣвнъ това са соглашавяхъ още, чи ново-Българскій атъ азыкъ има и членове, кои то нѣма старшій атъ, (ако не приведемъ мнимы тѣ стары членове: „и же, іе же, а же,“) и така составихъ грамматики тѣ

По тѣа грамматики са управлаваше Българско то ученіе, и са преведохъ и нѣколко книги, † Кога видехъме Българскій атъ пре-

ведъ на Венелинова та книжка: „О здародемъ новой Болгарской литературы,“ учиненъ отъ Г. Кифалова, и напечатанъ въ Бѣкерешъ въ 1842 година. Г. Кифаловъ е похваленъ за стараніе то си, за да содѣйствова на словесно то на возрожденіе, и това чѣство повѣди го да не остане, както казва (стр. 161): „та гота земли.“ Мы не поемамы да развырамы перевода атъ мѣ; но едно нѣщо толко забѣлежихъме въ книга та мѣ, кое то може да стане камакъ предкновеніа на наша та словесность. Намъ прѣятно бѣше чи видѣхъме, чи единъ Българолюбецъ, Г. Огнановичъ, почъ да пише на Българскій атъ азыкъ съ членъ, и да вѣше пжрво (като сербъ) противникъ на него, зацо са увѣри, чи той е всенароденъ въ Българіа та, дѣто владичествова, ако и съмъ тамъ, различно. Черногорски тѣ села, около Скопѣа, чинятъ нѣкое изключеніе; но тѣа села, виде са, да сж преселенци сербски отъ време то, когато силный атъ Царъ Сербскій, Стефанъ, примѣсти столицина та си въ Скопѣа; за доказателство сѣджи, чи тѣа мѣста не употреклаватъ и юсъ атъ.—Съ членъ атъ, както знае сѣки, рѣчь та е по силна и упредѣлителна. Изфарленіе то на членъ атъ роди разногласіе помеждъ писатели тѣ, кои то мшлатъ, чи ужъ съ това са приклижаватъ камъ старо то нарѣчіе. Както сѣки чловѣкъ, така и цѣлый народъ, обшча и ише по лесно то. Вога можемъ, да си изречемъ мшлы тѣ съ два три слова, безъмно щече да е, да изговорамъ десеть. Това сокращеніе на слова та, и дѣми тѣ, е природно на чловѣцы тѣ; така Францѣзи тѣ пишжтъ три, четырѣ бѣквы, и ги произносатъ съ единъ гласъ; за цо? зацо то ищжтъ бжрзо и скоро да си изречатъ мшлы тѣ. Но и да обшча сокращеніе то Францѣскій атъ азыкъ, както и Итальянскій атъ, Испанскій атъ и Влашкій

на сѣкж печатанъ книгж съ здравомыслително око (критика) и да излага въ дневникъ атъ неговъ атъ разворъ. Кривы тѣ мшлы, и неправилный переводъ отъ день на день щехъ да са исправатъ, и сжши Български слова, употреблани отъ едного и дрѣгитого щехъ да влезатъ въ азыкъ атъ.

† Колко доврѣ бѣше, ако нѣкой нашъ Филологъ прѣемаше той трѣдатъ, да изсѣдо-

атъ, като отрасли сички тѣ тѣи азъщѣ на латинскій атъ азъкъ, — За членъ атъ во змиѣхъ дрѣгъ мѣсла. Тѣи народи прѣвои-ха членъ атъ на азъкъ атъ си, и говоратъ и пишатъ съ него, зацо то имъ улеснава скоро то и кързо то произношеніе.

Мы можемъ вѣрно, да предскажемъ на противнищ тѣ на членъ атъ, чи како то тѣи и да щѣтъ да учатъ дѣца та да не говорятъ и пишѣтъ съ членове, дѣца та ще ги слѣшатъ толко во училище то, но както отидатъ у дома си, съ роднини тѣ си, и съ дрѣгій атъ народъ ще говорѣтъ съ членове; и чинени са, чи учители тѣ имъ, и тѣи по вѣнка съ членове ще говорѣтъ. Свѣтенъ ще бѣде сѣки трѣдъ да убарнатъ цѣлій народъ да говори по тѣхно то ученіе, зацо той има вѣки говоръ атъ си. Г. Вифалова та новина не прикара, както сѣки можаше да предвиде, почти никого да а пріеме. Волко то книги са напечатѣхъ сички тѣ вѣхъ съ членове, и помеждъ дрѣгъ тѣ въ 1844 годинъ издадеса въ Цариградъ преведено отъ Г. Нларіона Стеанова Богословіе то на Московскаго Митрополита, Платона, въ кое то переводчикъ атъ пріема стари тѣ Българскы рѣкописы за положително основаніе на сегашній атъ азъкъ. Не знаемъ какъ прѣхъ наши тѣ учени неговото изложеніе, но тѣи дни видѣхъ издаденъ тѣ въ Бѣкорешъ, още въ 1844 година, Г. Андреева та †, пѣрвичка Българска грам-

† Г. Иванчо Андреевъ, кого то имахъ слѣчай лично да знаемъ въ Одесса, е воспламененъ соревнователъ на Българско то ученіе, и не жалѣе трѣдове за това добро. Той поживе малко време въ Българія тѣ, дѣто, ако останваше по много, по много свѣдѣніа ищаше да открие за азъкъ атъ. Той издаде Географія Българска, коа то можаше да са нарече добра за училища та, ако содержаваше и Оттоманска та Имперія, коа то, неизвѣстно зацо, испѣсна. Ако е, за да издаде по пѣлана, трѣбваше поне да а помѣсти въ книга та си както а иматъ дрѣги тѣ географіи, шо са писани за училища та. Така най любопытнo то за Българе тѣ нѣшо не са намѣра въ книга та. Добрѣ е да не ставатъ такива недобства. Сегавѣки чекамъ да видимъ издадена осокотѣрція та, и надавамъ са да а не чекамъ мно-

матика, " и пожелахъме, чи не са слѣчи да чѣме за неа по напредъ. Знаемъ, чи таа „ пѣрвичка грамматика " направи много прѣвнѣ помеждъ наши тѣ соревнователи; Знаемъ, чи сички тѣ почти ще а разгласатъ, като непотребна, пѣста и пр. сѣки може да мѣсли и да казва шото окъча, но отъ наша страна видимо чи Андреева та грамматика, и да не е пѣрвичка но е почти таква, зацо то е направена по старо-Българско то церковно нарѣчіе, кое то и сега са говори по Българія тѣ; и зацо то старо то нарѣчіе са говори (нека да е толко и въ едно село) и отъ сегашній атъ живи атъ народъ, потребно е, Българе тѣ да го сохранатъ и да го пріематъ въ писаніето, а не да ищѣтъ да пріематъ дрѣги словенски нарѣчіа, кои то нѣма народъ атъ, или да измѣславатъ по своя тѣ дѣмъ за писаніе то новы правила. Мы желаемъ да Фарѣтъ пристрастїе то и да послѣдватъ правилно то, кое то са доказва сосъ стары тѣ рѣкописы. Да са убѣратъ въ това противнищи тѣ, пригласавамъ ги да издиратъ както стары тѣ рѣкописы, за кои то говорихъме въ Българскы тѣ книжничы, така и дрѣгъ тѣ дѣто отъ тогасъ са от-

го време. Но Г. Андреевъ не сади празенъ по дрѣги предметы. Тѣи дни видѣхъ пѣрви атъ мѣ крой (Нѣмеръ) на и звѣстникъ атъ мѣ Български, издаденъ въ диписка 20-го Априлїа сегогода. Сѣбрѣвахъмѣ за това чи ще имамъ и дрѣгій Българскій дневникъ, и отъ чисто сѣрце мѣ желаемъ докаръ успѣхъ. Той дневникъ виде са, чи ще стане много полезенъ за Българія тѣ, и за това нека ни позволи издатель мѣ да кажимъ мѣнѣне то си на напечатанны атъ пѣрви листъ. По положеніе то на Българія та по правилно бѣше дрого име на извѣстникъ атъ, както: „ Българска пчела, или Български извѣстникъ и пр. " Така добрѣ е, да изкага сочинитель атъ мѣ изрѣченїа нѣкои, както: " гражданско и свободное правленіе, — „ дѣлата на наши тѣ юнацы и царѣ, „ честь та на каценїа та " и пр. Така мѣдро да изкага и описанїе то на такива предмѣты, кои то могатъ да ги пріематъ недоброжелатели тѣ ни за лошаи.

Открыта. † Отъ тѣхъ рѣкописи издаде въ 1843 г. Петерб.: Г. Востоковъ Остромирово то Евангеліе, и да улесни на читатель атъ понатіе то приложи грамматически правила, и подробнѣшій указатель — Трѣдъ мжченъ, но похваленъ. Отъ сички тѣ словене най много Българе тѣ джжнн сж да са благо-

† По междѣ другы тѣ — рѣкописи тѣ черноризца Храбра и Иоанна Иксарха — Преводъ атъ на Манассинова та рѣкопись отъ Българолюбца Г. Черткова, (Москва 1842) и на истаго ученаго сочиненіе то: „ О войнѣ Великаго Кназа сватослава Игоревича противъ Болгаръ и Грековъ (Москва 1843). „ Да ли ще са покажатъ Българе тѣ благодарны на оніа Филологы, кои то за тѣхуно добро са трѣдѣтѣ и харчѣтѣ? Господъ кога да имъ видши това благородно чѣство! Отъ наша старна имъ воздаваме най голѣма благодарность. — Свѣтнѣз това таа година издадеса въ Петербурга пѣрвыи атъ томъ на Руски тѣ лѣтописи, кого то още не видѣхмѣ, и нетерпѣливо го чакаме, Защо то трѣбѣва да содержавѣ и Българско старо нарѣчіе. — Свѣтославовъ атъ изборникъ отъ 1073 година, рѣкопись многоцѣнна, както почти современа съ Остромирово то Евангеліе, печата са вѣски въ Москва со съ иждивеніе на нашій атъ соревнователь, многопохваленъ родолюбешъ (Виждѣ Дѣнницъ тж, и Болгарскіа Грамоты *), Г. Нвана Николаевича Денгола, родомъ софіанца, и скоро са свѣршѣва. Надеваме са и та да е писана на старо-Българскій атъ азѣкъ, и да послѣже и таа да согласи наши тѣ закоренены писатели.

* Потребно е тѣка да извѣстимъ любители тѣ Исторіи за Юріа княза, что упомѣнаваме въ: „ Болгарскіа Грамоты “ стр. 78. — Г. Палацкій, Чехскій археологъ, почтенъ и прочѣтѣ доказѣва, чи Грѣцкій атъ писатель, Якрополитъ, кой то повѣствѣва за това бытіе, по ошибка пиши: „ Rosos Uros, “ вмѣсто счефана Уроша, тогашнаго краля сербскаго. — Виждѣ: „ чтеніе “ въ Императоркомъ Сѣществѣ Исторіи и Древностей Рускихъ при Московскомъ Университетѣ — О Русскомъ Кназѣ Ростиславѣ стр. 12-А. 8. 1846, Марта 25 дна. —

дарни на Г. Востокова за това, Защо то по много за тѣхъ, видеса да са е трѣдѣнъ. Чѣсть, слава и благодарность да мѣ сж отъ Българскій атъ народъ.

Знаемъ, че право то и здраво то слово склонава сѣкиго здравомыслащаго человекѣка да познае истина та. Увѣрени смъ, чи „ пѣрвичка та грамматика “ не щеше да стане камакъ предкновеніа на наши тѣ учени, ако сочинитель атъ и са погрѣшаше въ кратко предисловіе да изложе на ученый атъ свѣтъ, чи той грамматикъ тж си сочини по востоковы тѣ грамматически правила, приложени при Остромирово то Евангеліе. Кой то разварне това Евангеліе, ще са увѣри за таа истина, и при това ще са надче, чи пѣрвичка та е основана на старобытно то Българско произношеніе, и за това трѣбѣва да стане основа на новый атъ Българскій азѣкъ, Г. Хр. К. сичанъ-Николовъ издаде (1845 Бѣкерешъ) Българска Аритметика, въ коа то говоре за составлено то (по негово то) писаніе, чи е гладко и обѣдѣано, и предпочита по новы тѣ писатели, кои то преобразихъ азѣкъ атъ, и всеконечно исключихъ юсъ атъ. Той Филологъ повѣрхносто пише за това, не именѣна, кои сж тѣи нови тѣ писатели? Не оправдава произношеніе то имъ съ никаковъ неоспоримый доводъ, и сваршова толко съ това, чи „ намъ не трѣбѣва грамматика на сегашній атъ Българскій азѣкъ, а не на оный, шо говорѣха въ старо време. “ — Такива изрѣченіа, не знаемъ, да ли сж достаточни да увѣратъ критическій атъ читатель. Свѣтнѣз това „ пѣрвичка та грамматика “ на ли уче сегашній атъ азѣкъ? Вой то по многѣ правила доказѣва че е былъ и старо-Българскій атъ? Не знаемъ да ли народъ атъ ще послѣдѣва совѣтъ атъ на Г. Николова, да не пріема оныа правила, кои то были и преди тысяца (хѣліада) години? Яко направи инакъ ще са блече златъ та дрѣхъ, посвѣщенъ отъ много вѣкове, да облече дрѣхъ скасанъ и закарпенъ съ различни стары кжсове. Но Г. Николовъ, както самъ говори, и въ Рускій атъ монастырь, и въ Нѣмско, са опражняваше съ писаный атъ азѣкъ, сирѣчь печатноцерковный атъ; слѣдовательно той са вкорени въ него, и того проповѣдова. Грамматика та Вонитарова, коа то Г. Николовъ упомѣнова, не ни е извѣстна, но защо то

та е писана съ юсове, толко по много требваше да го уѣбри, защо то Копитаръ, като иноземець, пише за Българе тѣ безъ сѣко пристрастїе. се това, дѣто Г. Николовъ привожда за произношенїе то на разны мѣста по Българїа та, такожде оставя на старна, кога имамъ вѣки по восточна та Българїа това произношенїе, кое то имахъ и наши тѣ предки, и на кое то са преведи и свашено то писанїе, и са писахъ тогашны тѣ дѣла. Тока требва да не забвимъ, защо то това е бисеръ на наше то вѣтїе, и на наше то сегашно и вѣдѣщо просвѣщенїе.

Слѣдѣва.

Ученическо Испытанїе въ Котель.
За Смирна.

Любородный Г. издателю Любословіа.

Като прочитохъ съ голѣмо благодаренїе и радость въ Любословіа та ви, въ кои то споменѣвате за нѣкои си училища единородни, и като познахъ, чи не ви са вѣстни наши въ Котель училища, та за това не споменѣвате нищо за тѣхъ, смислихъ че е пристойно да ви опишемъ вкратцѣ нѣщо малко за тѣхъ, за което вы и молимъ въ нѣкой листъ отъ Любословіа та ви да го изложите, за да се не потаюва, такова нѣщо, което може да послужи за добра примѣръ на весь народъ.

“Слѣчихъа таа година въ Испытанїа та на Котленско то училище. Въ оный день, който вѣше уреченъ за Испытанїе ученическо, Негово Преосвященство нашъ Первосвященникъ Порфирій, теплый ревнитель просвѣщенїа юношескаго, слѣжи первъ въ церква свѣтаа литургіа нарочнъ за наши тѣ училища, и спомена сички тѣ имена живи и мъртви на оныхъ, които са спомогнали за тѣхъ. Прекрасно зрѣнїе! сички тѣ ученищъ вѣха наредени отъ вѣрзъ церква та на два редове; и като са соверши свѣщенна та слѣжба, Первосвященникъ нашъ овлеченъ съ первосвященски тѣ си одеждъ, каквото и дръги тѣ вси священнищъ съ пѣвщъ тѣ на предъ отидоха въ училище то, гдѣто, направиха водосвѣщенїе первъ, подиръ което, негово Преосвященство приказа едно кратко слово, съ което побѣждаваше и приканюваше ны вси ко ученїю. Не можемъ да опишемъ, родолюбче мой! онова теплое и горящее желанїе, което Преосвященный нашъ

Архіепіскопъ Г. Г. Порфирій согласнъ съ челоуѣколюбиви тѣ и царски желанїа вѣчно-памятнѣйшаго нашего Госдара и Цара Сѣлтанъ-Явдѣла-Меджида, показѣва воовще на сичко то си словесно слово. Подиръ него и Валинскій учитель приказа на Българскій азъкъ слово, въ което доказѣваше павно какви добри нѣща произхождатъ отъ ученїе, и какви нелагопрїятни и лоши отъ недченїе и невѣжество. Отъ това послѣ испытахаса ученищъ тѣ на Валинско то училище въ тѣа слѣдовательны надки: во Валински и церковни слова, въ технологїа (хѣдожнорѣчїе): сунтакъ (сочиненїе словъ), стѣхотворенїе ново, Письмописанїе, Вл. Історїа, Овша Історїа, свѣщенна Історїа, Ватихисъ (наставленїе вѣрв и закона, оглашенїе сир.), Аритметїка совершенно, Географїа политическа, и Физическа, Математїка, и една часть Геометрическа, и начало отъ Тѣрскїй азъкъ и Френскїй азъкъ. Въ сички тѣа гореченны надки отвѣщаха добрѣ вси почти ученищъ, и привлекоха на себе си, на свои си родители, сроднищъ и соотечественнищъ голѣма честь, за коато е причина тѣхънъ учитель Гос. С. Х. П. Докроплодный, който показа и показѣва голѣмъ трудъ, голѣмо прилѣжанїе и теплое желанїе за скоро то просвѣщенїе на ученищъ тѣ си, и който въ разстоанїе на патородны тѣ свои трудове и подвиги отдаде добрѣ плодъ.

Въ тѣа сѣщъ дни испытахаса и дръги тѣ ученищъ що са въ дръги тѣ училища славено-Български, и сички тѣ тѣа училища показѣха на вси воовще голѣма благодарность, като слѣшаха отъ уста своихъ любимыхъ чадъ такова нѣщо за тѣхъ первовидно и за тѣхъна похвала первообразно, а слѣдетвеннъ вѣчно-памятно; сички, казвамъ, училища показѣха воовще голѣмо благодаренїе за свои добры успѣхи и благи постѣпоущъ, но най-превосходна обаче благодарность показа онова училище, въ което са учатъ момичета, които общо са испытаха на чисто прочитанѣ, на чисто и добро писанїе, и въ нѣкои си правила Аритметически и пр. и пр. Я първѣжтѣ имъ класъ, на който преподаваше Валинскї-жтѣ учитель, испытахаса на сичка та Аритметїка кратки, на сичка та политическа Географїа кратко Български, на прочитанѣ Греческо и Българско чисте и на Разговоры отъ Българскї-жтѣ на Греческї жтѣ азъкъ.

Вѣстно ви правимъ, че на днешній день въ Котель съществуватъ, Кожією милостію, тіа сѣдѣющіи училища: Едно Балинско, едно Славенско, две взаимнобчительни, и едно Дѣвическо, което преди малко години состави и положи на редъ негово благородіе и негова родолюбивѣйша милость Призащитный лѣткаръ Господинъ Петръ Керонъ, родомъ Котленецъ, и плаща той за това училище на учители тѣ.

1846 гвріа 25 въ Котель.

Вдинъ отъ стицателей Любословныхъ.

Возбразованіе женскаго пола.

Той истый соотвѣщатель мой, който ми испрати горереченное изложеніе, извѣстыва ми, че той истый, Господинъ Петръ Керонъ постави пать училища и ревностію подкрѣплава ги со съ свое си богаданное мѣ и мѣщество: едно, въ негово истое отечество Котель; едно, во Влена; едно, въ Шьменъ; едно въ Сливенъ; и едно, въ Терновъ градъ. Той соотвѣщатель мой письменнъ не ми доказыва че са тіа вышереченніи училища за дѣвическое ученіе опредѣлени, но увѣренъ самъ положительнъ, че са построени самъ и самъ за това истое свато дѣло; защото като са разговарахъме личнъ во Узьнджово, казываше ми че са за дѣвическо ученіе тіа училища; дановъ было така, каквото ми тогава говореше! Той истый соотвѣщатель письменнъ притѣра и то: прати (вышереченный Господинъ П. Керонъ) письмо презъ тѣа дни на брата си Госп. Рѣска, когото опредѣлава да испыта и да се увѣри положительнъ за Болгаріа и Фракіа колькъва градове или и голѣми села иматъ потреба и склонность за таквіа училища, който желе да устрои така, каквото и горереченніи пать училища. Свато дѣло! Кожественное воистиннѣ, вдохновеніе просвѣщлетъ умъ добродѣтельный, и наставляетъ въ дѣланіе таковыхъ общенародныхъ полезныхъ и благихъ дѣлъ человѣческихъ! Това добро, което са предопредѣлава за Болгарскій народъ ревностію Милостивѣйшаго родолюбца, може да превзиде сичко дрѣго, защото като прійма каквото начало така и конецъ благій, превосхожда сички добродѣланіа и блгодѣланіа человѣческіи. Богъ е создалъ

мжжъ и жена равночестнъ и равнообразнъ; каквото тѣрси и иска добри дѣла отъ мжжа, така равномѣрнъ иска добри дѣланіа и отъ жена. Тіа добри и благи дѣла и дѣланіа человѣчески какво можатъ да пристигнатъ въ совершенство, като не со дѣйствуватъ потребни и приспособни средства? Безъ свѣтило може ли да познае человѣкъ кое е вѣло и кое е черно? Жена е съ таква умны силы создана, каквото и мжжъ. Тѣа умны силы, като нематъ свѣтильно наставленіе, какво ще совершаватъ онава благое и благодородное дѣло, което тѣрси отъ человѣка неговъ благій создатель Богъ? словесность що е подарывала Богъ на человѣка, та е най превосходна отъ сички дары що са се удостоили и мжжъ и жена; за тѣа превосходна дарка на человѣка дадена, ще тѣрси создатель Богъ счетъ (сѣпъ) каквото отъ мжжа така и отъ жена; защото ги е равночестнъ создалъ, сир. и мжжъ е словесенъ и жена словесна, мжжа сир. со съ умъ и разѣмъ, и жена со съ умъ и разѣмъ. Той умъ человѣческій и разѣмъ съ какво средство по добро може да са украси и да пристигне въ совершенство словесности, што да може да исполни онаа словесны должности, за които ще дава на создателя си отвѣтъ? Безъ ученіе, което е свѣтило за сичко нещо, може ли да пристигне человѣкъ въ совершенство словесности? Може ли да исполни онаа должность, колато има за своя си словесна дарка? Каквото описахъме на 53-та стран., славнѣйшій Аристотель Філософъ доказыва твърде добръ: като е недченъ женскій полъ, никакво совершенство не быва на человѣческій животъ, и праведнъ казыва; защото сичкій нашъ первыи и сѣдственній животъ на женско добродостроеніе состои: На женскіи рѣцѣ и на женско воспитаніе сичко наше первое навыкновение става. Отъ женскіи уста первъ и первъ надчывае вси почти величайши Кожіи созданіа. Женскіи прилѣжаніа и попеченіа ны первъ и первъ хранатъ, и тѣхъ имаме первый образъ и первый предметъ за сичко. Жена е на мжжа сичко домашно устроеніе и украшеніе; въ неа состои голѣмо щастіе мжжа, сѣдственнъ и всакое благочиніе. со съ една рѣчь жена е перва и послѣдана причина на наше благоденствіе и благочиніе. Когато состоатъ въ женскій полъ такваа превосходны потребности за благочиніе животнъ, какво ще

може прочее една жена да исполъва и да совершава тѣхъ превосходны потребности, когато е лишена совсемъ отъ ученіе, което е свѣтило, и благое наставленіе за сичко добро? Когато нема она това Богоданное на человекѣка свѣтило, какво воспитаніе ще даде на свои чедѣ? Каковъ дръгаръ ще да е на мѣжа дори и до смѣръть? Какво ще исполни онаа словесны должности шо е пріалаотъ Бога? Ученіе е подобно на свѣтило, ако може да бѣде день безъ него, може и жена да свѣршѣва безъ ученіе онаа, което е нейна словесность дѣжна за совершенство человекѣкополезно.

Женскій полъ каквото е созданъ по словесности равностѣпнѣ съгъ мъжескій, така требѣва да совершава и должности словесны, да са учи сир. така каквото и мъжскій полъ. Вто прочее, поприше за ученіе дѣвическо предлагаса и отъвара. Благороднѣйшій и преизащншій лѣкаръ Господинъ Петръ Беронъ, Божією благодатію, вдохновенъ пожертвѣва преизобильнѣ свои милости, и опредѣлава да са устроятъ училища за словесность женскагѣ пола. Свѣто и пресвѣто дѣло, боговдохновенншій родолюбче, благоизволавашъ да совершишъ! и съ твои преизобильны милости да украсишъ богоданнаа словесность женскагѣ пола. Дѣло, человекѣколюбче, прѣблагодѣтельно и превосходно отъ сички дръги добродѣтельны милости; защото Вые, Господине Беронъ, вы саміи предпріимате да положите въ нашъ народъ образованнаа словесность, коато ще спомога още отъ младенческій возрастъ и ще подкрѣплава онаа, за коато мнозина предпріиматъ попеченіе и свои милости прѣшедрѣшъ пожертвѣватъ. Ваше добродѣтельно дѣло, катѣ пріима ваквото начало така и конецъ, превосхожда всака дръга похвала, коато мое слабо перо не може да опише; отърасли обаче благодѣтельствующи, уповаемъ да исполнатъ пристойнѣ онаа, което мое перо не може. Изъ же всею дѣшею желаемъ Вамъ благодѣшїе, и конецъ за това Ваше свѣто дѣло началъ соразмѣренъ, яминъ!

Дано са обаче сподоби въ мало время мое перо да опише тѣхъ пресвѣтли произведенїа, които може да произведатъ тѣхъ за женскій полъ училища, отъ родолюбивѣйшаго Господина Петра Берона построени които може да са поиматъ начало всакагѣ благочинїа.

Пословицы Брайковы неизданны.

Яко рѣжа дава, а сердце не дава, нищо не става.

Яковетѣ се ритатъ, а ослитѣ теглатъ.

Яко слагашъ свирка и тѣпанъ, свадьба не ще направишъ.

Яко намашъ работа, свидѣтель стабай, ако ли имашъ много пары порѣчникѣ ставай.

Яко дадешъ кокошка, ще земешъ патка.

Яко чѣкашъ камбана на глѣхъ, и ако кадишъ слѣпчатъ, и ако черпешъ піаница, се едно е.

Яко бы се сичко ало, то не бы вышло.

Яко съ кѣцъ ходишъ, и ты ще са научишъ да кѣцашъ.

Бѣжанова майка не плаче, но стоанова.

Безѣмншій атъ всегда блаослови.

Безѣмншій кога стори нѣщо зло, десѣтъ мѣдри едаватъ го управатъ.

Бовъ видалъ, бовъ исповада.

Брѣзшій атъ на вода не ходѣ, но жданшій атъ.

Безъ полза овца, вѣлкѣ да а пѣде.

Безъ заплача оцѣтъ отъ медъ посладакѣ.

Безъ скорѣя глава, на бостана тѣ тѣквата.

Кій лошо, по лошо.

Брѣзъ конь се стигнова, а брѣза рѣчь не може.

Бага катѣ опжрленъ.

Веднашъ кратѣна на вода, дваждѣ кратѣна на вода, а на третій пѣтъ се разбива.

Всегда се варди забеднашъ.

Въ гората мечки, а въ селата вѣлцы.

Ватаръ догдѣто не повѣе, не се каататъ дѣвета тѣ.

Вражи прѣстѣ, и много лѣкары.

Времето ако ни прилага, а то ты немѣ прилагай.

Варди бѣли пары за черни дни.

Въ каквото хоро се фанишъ, такова играй.

Въ чѣжда манджа не тѣрай соль.

Всакой има погрѣшка, но на когото са виде, немѣ са смѣатъ.

Всакій обѣча, който мѣ прилича.

PT
BT

PT
BT

PT
BT

PT
BT

PT
BT

Robert M. [unclear]

Цѣна за 12-ть мѣсѣцѣвъ предплащанна.

- 24 Гроша въ Константінополь при настоатела Г. Ралла Хпз. Маврида.
7 Рѣбли или $1 \frac{3}{4}$ Карбонка во Одесса, при Г. Димитріа Кокотанова.
3 Рѣбѣта за Влахо-Богданіа: въ Галацѣ, при Г. Гешргіа Димитріева; въ Браила, при Г. Міхаила Поповича; въ Бѣкѣрецѣ, при Г. Прокопіа Балаанова.
25 Гроша за Болгаріа: въ Руссе (Рѣхѣдкѣ), при Г. Г. Кратіа Х. Петковичи; въ Терновѣ градѣ, при Г. Панатіѣта Х. Н. Керемитчиоглѣ; въ Новечѣ, при Г. Герги Донкова; въ Шѣменѣ, при Г. Янастрасіа Х. Стоанова; въ Котелѣ и Сливенѣ, при Г. Х. Міхала Минчовича.
25 Гроша за Фракіа: во Адрианополь, при Г. Куріака Ставчевича; во Філіппополь, при Г. Гв. Моробенова; въ Пазарджикѣ, при Г. Х. Цѣна Стойовича; въ Самоковѣ, при Г. Ніколаа Варастоанова.
25 Гроша за Македоніа: во Велесѣ, при Г. Ангела Х. Петкова Палашовича; въ Кратово, при Г. Алексіа Фѣд.
25 Гроша за Сербіа: въ Бѣлградѣ, при Г. Куріала Димитріевича.
-

На Г. Ангела Палашовича
